

АЛМА МАТЕР

СТОПАНСКА АКАДЕМИЯ "Д. А. ЦЕНОВ" - СВИЦОВ год. XXIII, бр. 2, ноември 2014 г.

30 години "Аграрна икономика"

Уважаеми колеги,

Тържествено отбелязваме 30-годишнината на катедра „Аграрна икономика“ при Стопанска академия „Димитър А. Ценов“ – Свищов. Този юбилей има и своята предистория, започваща от 1948 г., когато се открива „Аграр-икономически отдел“ към Висшето ни училище и се назначава първият преподавател към катедра „Икономика на селското стопанство“.

Оттогава катедрата извървява дълъг път на изграждане, укрепване и развитие, за да се превърне в неделима и стабилна структура в Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов, със значителен преподавателски и научен потенциал и с принос в издигане авторитета на нашето Висше училище.

През последните десетилетия катедра „Аграрна икономика“ е водеща в обучението на студентите в бакалавърска степен в специалността „Аграрна икономика“ и в магистърска програма „Агробизнес“, както и в обучението на докторанти за придобиване на докторска научна степен в тази научна област.

Катедрата юбиляр непрекъснато подобрява и осъвременява съдържанието на учебните дисциплини в съответствие с

промените и изискванията на актуалната икономическа теория, потребностите на бизнеса и в съответствие със законовата регламентация в световната и европейската предприемаческа практика. Съществени постижения констатираме и в актуализирането на учебните програми и съчетаването на икономическите и технологичните знания в преподаването

на съответните дисциплини, съчетани с прилагането на иновационни подходи. Всичко това несъмнено осигурява успешна реализация на обучаваните студенти в практиката.

Ще отбележим, че катедрата има значителни успехи и при разработването и прилагането на бизнес обучението на специалисти от практиката. Ефективно участие и на пазара на квалификационните услуги.

Укрепналият академичен състав на катедра „Аграрна икономика“ безспорно осигурява високо качество на образователния процес, както и ефективна и акту-

ална научноизследователска дейност. Високо оценяваме активната работа на катедрата при организиране на научно-практически форуми, които стабилизират и разширяват ползотворните контакти на катедрата със специалисти от практиката и със сродни катедри от висши училища. Активно е участието на катедрата при разработването на научноизследователски проекти на Академията и в проекти, финансирани от национални и европейски структури.

Всичко това ни дава категоричното основание да благодарим на катедра „Аграрна икономика“ за нейните усилия и принос в утвърждаване както на нейния авторитет, така и в издигане авторитета на Стопанска академия „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Честит юбилей!

На всички преподаватели от катедра „Аграрна икономика“, на всички студенти и възпитаници на катедрата пожелавам много успехи и много нови юбилеи!

Ректор:
Проф. д-р В. АДАМОВ

Уважаеми гами и господа,
Имам удоволствието да Ви поздравя по случай 30-годишнината на катедра „Аграрна икономика“ при СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Квалификацията и усилията на преподавателския състав при обучението на кадри в областта на аграрната икономика са солидна предпоставка за постигането на висок образователен стандарт. Глобалните предизвикателства, пред които сме изправени през последните години в земеделието, налагат необходимостта от наличието на високообразовани млади хора, които да имат широка професионална експертиза в аграрните науки. Качествената професионална квалификация е базова предпоставка за тяхната успешна кариерна реализация. Желая Ви да продължавате успешно по своя път, като спомагате за увеличаване дела на високообразованите, квалифицирани и мотивирани млади хора.

Снежана БЛАГОЕВА
Директор на Дирекция
„Директни плащания и пазарна подкрепа“, Министерство
на земеделието и храните

Тридесетгодишен юбилей на специалност и на катедра „Аграрна икономика“

Проф. д-р Георги ГЕРГАНОВ,
доц. д-р Виолета БЛАЖЕВА

Стопанска академия „Д. А. Ценов“ се висше учебно заведение с традиции и с богата над 75-годишна история. В образователното пространство и в практиката Академията се е утвърдила като специализирано държавно висше училище с признат международен авторитет, акредитирано с най-висока оценка за обучение на студенти по икономика във всички образователно-квалификационни степени. Приоритетна цел в дейността ѝ е качествено обучение, съобразено със съвременните изисквания, утвърдило Академията като водещ и престижен извънстоличен образователен център за икономически науки. Организацията на обучението се извършва по стандартите на Европейската система за натрупване и трансфер на образователни кредити (ECTS). Структурата на Стопанската академия включва 4 факултета със 17 специалности редовно обучение и 17 специалности задочно обучение в две направления: „Администрация и управление“ и „Икономика“. Една от тези специалности е „Аграрна икономика“, която е претърпяла еволюция, съответстваща на решенията на държавните органи и на Академичното ръководство.

1. История на създаването и функционирането на катедра „Аграрна икономика“

Историята на специалността и на катедрата води началото си от 1948 г., когато Академичният съвет на Висшето училище взема решение: „да се открият още през настоящата

учебна 1948/1949 г. и следните отдели при училището: 1. Финансов и отчетнически отдел; 2. Аграр-икономически отдел; 3. Застрахователен отдел.“ (Протокол № 21/08.10.1948 г.).

За да се осигури кадрово новият аграрикономически отдел, Академичният съвет поканва като редовен доцент към създадената катедра „Кооперативно дело“ д-р Здравко Гунчев, преподавател по кооперативно дело във Варненския университет (Протокол № 23/27.10.1948 г.). Малко по-късно Академичният съвет взема решение: „коригира се решението, взето с Протокол № 23/27.10.1948 г. във връзка с назначаването на д-р Здравко Гунчев в катедра „Икономика на селското стопанство“, вместо в катедра „Кооперативно дело“, както гласи това решение“ (Протокол № 3/15.02.1949 г.).

За учебната 1948–1949 г. към Аграрикономическия отдел е създадена катедра „Учение за земеделското производство“. На тази база Академичният съвет (Протокол № 8/12.04.1948 г.) взема следното решение: „По предложение на проф. Г. Тошев и проф. Д. Спирков съветът съкращава катедра „Учение за земеделското производство“, като дисциплините се прехвърлят в катедра – „Икономика на селското стопанство“. В същото заседание Академичният съвет взема и решение: катедра № XV „Икономика на селското стопанство“, със завеждащ редовен доцент д-р Здравко Гунчев, да включва дисциплините:

1. Икономика на селското стопанство;
2. История на аграрикономическите учения;
3. Организация на ДЗС, ТКЗС и МТС;
4. Колхозно и совхозно строителство в СССР;
5. Учение за растениевъдството;
6. Учение за животновъдството;
7. Технологии на селскостопанските произведения.

Тези дисциплини могат да се считат за първия учебен план на специалността. Като взема под внимание практиката на други висши учебни заведения и становището на Комитета за наука, изкуство и култура, Академичният съвет (Протокол № 32/28.11.1949 г.) приема ново решение: към преименуваната катедра „Икономика и организация на селското стопанство“ да се включат дисциплините:

1. Икономика и планиране на селското стопанство;
2. Организация на социалистическите селскостопански предприятия;
3. Аграрна политика;
4. Основи на агротехниката и растениевъдството;
5. Основи на животновъдството;
6. Механизация на селското стопанство;
7. Таксация.

Именно това са учебните дисциплини, по които се обучават студентите в специалност „Икономика на селското стопанство“ през учебната 1948/1949 и 1949/1950 г. В този период Висшето училище е организирано обучението, като през първите два курса студентите от всички специалности са изучавали еднакви дисциплини, а в трети и четвърти курс – конкретни за дадената специалност.

През 1949 г. Комитетът за наука, изкуство и култура за първи път официално одобрява учебен план на специалност „Икономика на селското стопанство“ – Писмо № 1-1.-14063/06.09.1949 г. Включени са следните дисциплини:

На 2 стр.

30-годишен юбилей на специалност

От 1 стр.

Икономика и планиране на селското стопанство; Селскостопанска отчетност; Основи на агротехниката и растениевъдството; Основи на животновъдството; Селскостопанско право;

Организация на социалистическото селскостопанско предприятие; Селскостопанска статистика; Аграрна политика; Механизация на селското стопанство; Таксация.

Студентите са били задължени да провеждат производствена практика 42 дни, а обучението е завършвало с дипломна работа.

Този учебен план частично е изменен, като дисциплините „Икономика на селското стопанство“ и „Аграрна политика“ се обединяват. Дисциплината „Селскостопанско счетоводство“ се трансформира в „Счетоводство и калкулиране на селскостопанското предприятие“. Дисциплината „Механизация на селското стопанство“ се слива с дисциплините „Основи на агротехниката и растениевъдството“ и „Основи на животновъдството“. Отпада дисциплината „Таксация“ и се включва нова дисциплина „Теория и анализ на баланса на селскостопанското предприятие и ревизионно дело“.

По този учебен план студентите са се обучавали до учебната 1951/1952 г., когато специалността се закрива, а на нейно място се открива специалност „Статистика и планиране“. Може да се обобщи, че през 1952 г. завършва първият етап от функциониране на катедрата и от обучаване на студентите в специалността. След 1952 г. не се приемат студенти в специалността.

За начало на втория етап може да се счита Решение № 34/20.05.1983 г. на Ръководството на ВФСИ, когато се обсъжда факултетната структура. В състава на Финансово-икономическия факултет е включена катедра „Икономика и управление на селското стопанство“, както и специалност със същото наименование. Това решение на Ръководството, след обсъждане в Академическия съвет, частично е изменено. Катедра „Икономика и управление на селското стопанство“ и едноименната специалност са включени към Отчетно-икономическия факултет (Протокол № 5 от 26.05.1983 г.). Независимо от това решение, в „Справочник за кандидат-студентите за учебната 1984/1985 г.“ специалност „Икономика и управление на селското стопанство“ е посочена към Финансово-икономическия факултет.

През учебната 1984/1985 г. е и първият прием на студенти в специалност „Икономика и управление на селското стопанство“. През същата учебна година Академическият съвет, по предложение на декана на Отчетно-икономическия факултет, взема ново решение: „Да се създаде нова катедра „Икономика и управление на селското стопанство“, която да ръководи едноименната специалност“ (Протокол № 4/24.02.1984 г.). Целта е била, наименованието на катедрата и на специалността да съответства на номенклатурата на професионалните направления на висшето образование, регламентирани с ПМС № 8 (ДВ, бр. 30/15.04.1983 г.). Това наименование на катедрата и на специалността се запазва до учебната 1992/1993 г.

На заседание на Академическия съвет ръководителят на катедрата доц. д-р Светлозар Калчев докладва предложението на катедрата за промяна на наименованието на специалността – от „Икономика и управление на селското стопанство“ на „Аграрна икономика“ (Протокол № 21/08.01.1991 г.), но предложението не е прието.

В катедрата е било обсъдено и предложение за промяна в наименованието и на катедрата. По-късно тези предложения се приемат и от учебната 1992/1993 г. е обявен прием на студенти в специалността с новото наименование „Аграрна икономика“. През учебната 1993/1994 г. Академическият съвет утвърждава новия план за обучение на студентите в специалност „Аграрна икономика“ (Протокол № 10/06.07.1993 г.), по който започват да се обучават студентите. Това наименование на специалността е запазено

и до настоящия момент. То съответства на нормативните разпоредби – ПМС № 86/12.03.1997 г. (ДВ, бр. 24 от 1997 г.), утвърждаващо държавния регистър на образователно-квалификационните степени на специалностите във висшите училища на Р България.

В периода 1984–2004 г. специалността е разкрита и в структурните звена на СА „Д. А. Ценов“.

През 1986 г. към Академията е разкрит „Техникум над средно образование по икономика и управление“ (ТНСО), в който е обявен прием на студенти в специалност „Икономика и управление на селското стопанство“. Това наименование на специалността се запазва и след преименуване на ТНСО по ИУ в Полувисш институт по икономика и управление (ПВИИУ) до 1991 г. В периода 1991–1993 г. специалността в ПВИИУ е с ново наименование – „Икономика и управление на земеделieto“. От 1994 г. специалността е с наименование „Аграрна икономика“ и е една от специалностите на преобразувания ПВИИУ в Колеж по икономика и управление (КИУ) от 1997 г.

През 1992 г. в гр. Сливен е разкрит „Колеж за полу-висши мениджърски кадри“, в който е обявен прием. За учебната 1992/1993 г. са приети студенти и в специалност „Агробизнес“. Същият колеж през 1996 г. е преименуван в

„Колеж по бизнес и администрация“, но наименованието на специалността не се променя до 1999 г., когато колежът в гр. Сливен се закрива. Студентите, завършили обучението си в двата колежа, продължават обучението си в СА „Д. А. Ценов“ в образователно-квалификационна степен „бакалавър“ (Решение на АС № 8/17.07.1994 г.).

В съответствие с промените в нормативните разпоредби (ПМС № 86/1997 г.) в СА „Д. А. Ценов“ от учебната 1997/1998 г. с решение на АС (Протокол № 8/07.07.1997 г.) се разкрива магистърска програма „Агробизнес“. Това наименование е запазено и в настоящия момент. Може да се обобщи, че към 2014 г. катедра „Аграрна икономика“ е водеща при:

1. Обучението на студентите в образователно-квалификационна степен „бакалавър“ в специалност „Аграрна икономика“ към факултет „Производствен и търговски бизнес“;
2. Обучението на студентите в образователно-квалификационна степен „магистър“ в магистърска програма „Агробизнес“ към Центъра за дистанционно обучение и Центъра за магистърско обучение редовна форма.
3. Обучение на докторанти за придобиване на образователната и научна степен „доктор“.

2. Учебен процес

Обучението на студентите в специалност „Аграрна икономика“ се е извършвало по учебна документация, която винаги е съответствала на нормативните изисквания както за редовно, така и за задочно обучение. След актуализиране на учебния план за учебната 2008/2009 г. студентите в образователно-квалификационна степен „професионален бакалавър“ редовна форма на обучение са се обучавали 6 семестъра. От учебната 2009/2010 г. в КИУ е разкрита и задочна форма на обучение за специалност „Аграрна икономика“. В образователно-квалификационна степен „бакалавър“ учебният процес е с продължителност 8 семестъра.

В отговор на промените в световната икономическа теория и потребностите на бизнеса катедрата непрекъснато осъвременява съдържанието на учебните дисциплини чрез:

□ ежегодно актуализиране на учебните курсове, съобразно законовата регламентация на дейността и новостите, произтичащи от членството ни в Европейския съюз. Посоченото най-ярко се проявява за дисциплините „Аграрна политика“, „Икономика на аграрното предприятие“, „Екологично и биологично земеделие“;

□ ежегодно актуализиране, съобразно тенденциите в европейските и световните предприемачески практики и кооперативизма в агробизнеса, на дисциплините „Аграрен мениджмънт“, „Аграрно предприемачество“;

□ разработване на нови и актуализирани учебни курсове в рамките на специализирани програми на ЕС – дисциплините „Развитие на селските райони“, „Малък и семеен агробизнес“, „Екологичен и аграрен туризъм“, „Нетрадиционни селскостопански производства“ и др.

При формирането на учебните планове катедра „Аграрна икономика“ се е стремела да съчетава дисциплините с икономическо съдържание (93%) с дисциплините с технологическо съдържание (7%). Целта е, студентите да притежават знания, които биха им позволили, успешно да се реализират в аграрния сектор на икономиката.

Стремежът на катедрата към създаване на по-добра база за учебния процес намира израз в активизиране прилагането на иновационни подходи при обучението в изградената „Отраслова лаборатория по предприемачество и екипни бизнес симулации“ за студентите от специалност „Аграрна икономика“, в съответствие с изпълнението на поставените задачи в Мандатната програма на Стопанска академия „Д. А. Ценов“.

Във връзка със специализираното обучение по икономическите и технологичните дисциплини на студентите от специалност „Аграрна икономика“ през 2009 година започна обособяване на кабинет „Агробизнес“ (ауд. 26) с техника, осигурена по Проект 40 към Института за научни изследвания (ИНИ) при СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Екипът на катедра „Аграрна икономика“ участва и в разработване и предлагане на

атрактивни програми към ЦСФО за бизнес обучение на специалисти от практиката и ефективно присъствие на пазара на квалификационни услуги. Така например през учебната 2007/2008 г. по проект BG 2004/006-070.01.01.18 „Надграждане и разширяване капацитета на съществуващата система за професионално обучение на възрастни в „Квалификационен и консултантски център – Русе“ са проведени курсове по дисциплините: „Счетоводство на аграрното предприятие“, „Икономика на аграрното предприятие“, „Растениевъдство“ и „Животновъдство“ за специалност „Земеделско стопанство“.

Прилагането на иновационни подходи е постоянен елемент на учебния процес при обучението на студентите от специалност „Аграрна икономика“. В подкрепа на посоченото е и мотивираното включване на студенти от специалността в Проект „Студентски практики“ в периода 2013–2014 г., както и участието на катедрата в Проект „Нови знания и умения за успешна професионална реализация на студентите от СА „Д. А. Ценов“ – Свищов.

Традиция е и организирането на дискусии от катедра „Аграрна икономика“ по „Проблеми на обучението на аграрикономистите“ със съвместно участие на преподаватели, студенти и специалисти от практиката.

3. Нучно-преподавателски състав

В Решение № 34/20.05.1983 г. Ръководството на Висшия финансово-стопански институт (ВФСИ) образува нова катедра „Икономика и управление на селското стопанство“ и определя за нейни членове доц. Светлозар Калчев, доц. Стефан Обретенов, проф. Марин Димитров, доц. Теньо Стойнов, доц. Величко Петров, доц. Георги Тонков, доц. Георги Герганов. Това решение не е прието напълно от Академическия съвет (Протокол № 5/26.05.1983 г.), който взема решение, в новообразуваната катедра „Икономика и управление на селското стопанство“ да бъдат включени

и на катедра „Аграрна икономика”

като щатни преподаватели само доц. Светлозар Калчев и доц. Стефан Обретенов. Именно тези преподаватели могат да се посочат като основатели на катедрата през втория й етап. Като извънщатни членове са посочени: проф. Марин Димитров, доц. Теньо Стойнов, проф. Мойно Мойнов, доц. Георги Тонков, доц. Величко Петров и доц. Георги Герганов.

С цел кадрово осигуряване на учебния процес за учебната 1984/1985 г. в катедрата са включени като щатни преподаватели доц. Величко Петров и доц. Георги Герганов (Протокол № 4/24.02.1984 г.). Така с четири члена се оформя основното „ядро” на катедрата. Личният й състав се стабилизира, като до края на 1984 г. в катедрата се включват: доц. Георги Тонков, доц. Илка Аспарухова, а през следващата учебна година и гл. ас. Димитрина Грозева. За нормалното протичане на учебния процес по технологичните дисциплини и за подпомагане практическото обучение на студентите, като хонорирани преподаватели са привлечени утвърдени научни работници и специалисти от практиката, като: ст.н.с. II ст. Панайот Станев – за преподавател по „Основи на растениевъдството”, Сабитай Авраам Леви – по „Основи на комплексната механизация и автоматизация на селскостопанското производство”, н.с. I ст. Стоян Стоянов – по „Основи на растениевъдството”, ст.н.с. II ст. Денчо Русев – по „Основи на растениевъдството”. За преподаване на технологичните дисциплини през 1986 г. е приет ас. Огнян Хубенов, през 1989–1990 гл. ас. Серъжа Косев и доц. Илко Панайотов Станев.

За студентите, обучаващи се в специалността през периода 1985–1990 г., незабравими ще останат летните бригади в Институт „Образцов чифлик”, Русе, в земеделските кооперации в с. Юпер, Разградска област, практическите семинарни занятия в земеделските кооперации в селата Козловец, Алеково, Царевец, Ценово, Караманово, Масларево, които се провеждат под ръководството на проф. Панайот Станев.

В течение на тридесетгодишния период академичният състав на катедрата непрекъснато се променя:

- за учебната 1986/1987 г. – гл. ас. Крум Петков Крумов, след което е включен към катедра „Стопански и финансов контрол”;

- за периода 1990–1994 г. – гл. ас. Божидар Божилов, след което е включен към катедра „Счетоводна отчетност”;

- за периода 1986–1990 г. – гл. ас. Лидия Маринчева Дековска, след което започва работа в София;

- за периода 1985–1993 г. – ст. пр. Мирослав Минев;

- за периода 1989–1996 г. – доц. д-р Илко Панайотов Станев, след което заминава за САЩ.

Поради пенсиониране катедрата напускат ст. пр. Мирослав Минев, доц. Стефан Обретенов, доц. Светлозар Калчев.

През 1999 г. катедрата напуска и доц. Величко Петров поради избирането му за ръководител на катедра „Математика и статистика”.

От учебната 2004/2005 г. в катедрата е включена гл. ас. Маруся Василева Линкова и ас. Виолета Иванова Блажева, а като хонорирани преподаватели – ст.н.с. I ст. д-р Марина Ангелова Николова, която от 2006 г. е редовен доцент. Във връзка със стабилизирането и увеличаването на катедрения състав са привлечени доц. д-р Петя Емилова (към настоящия момент преподавател в катедра „Бизнес информатика”) и доц. д-р Теодора Георгиева (към настоящия момент професор и изпълняваща длъжността заместник-ректор по научноизследователската дейност в Международното висше бизнес училище, Ботевград). От учебната 2008/2009 г. в катедрата като хонорирани асистент постъпва д-р Радка Ненова (на постоянен трудов договор от 1 октомври 2009 г., която след успешно защитена дисертация е назначена като гл. асистент). От учебната 2010/2011 г. като редовен асистент постъпва Илиана Кръстева, като хонорирани асистент Христимира Кузманова (пrenaзначена от 2011/2012 г. за редовен асистент). През учебната 2011/2012 г. за хонорирани асистент е привлечена Цветелина Кабакчиева, преназначена като асистент от 2012/2013 г.

Катедрата се утвърди и като база за създаване на научни кадри. Успешно защитили образователна и научна степен „доктор” са трима докторанти: ст. ас. д-р Виолета Блажева – 2007 г., Радка Ненова – 2008 г. и ас. Венцислав Перков – 2009 г.

В периода 1984–2014 г. ръководители на катедрата са, както следва:

1. Доц. д-р Светлозар Калчев – от учебната 1983/1984 г. до учебната 1992/1993 г.

2. Доц. д-р Величко Петров – от учебната 1992/1993 г. до учебната 1999/2000 г.

3. Проф. д-р Георги Герганов – от учебната 1999/2000 г. до учебната 2010/2011 г.

4. Доц. д-р Виолета Блажева – от учебната 2011/2012 г. и към настоящия момент.

Обучението на студентите от специалност „Аграрна икономика” кадрово се осигурява не само от преподавателите от катедрата, а от почти всички катедри на Академията. Така в настоящия момент в обучението на студентите от специалността, в образователно-квалификационната степен „бакалавър”, са ангажирани хабилитирани преподаватели за обучение по фундаментални и специални дисциплини. Този академичен състав осигурява високо качество на образователния процес и е предпоставка за непрекъснато актуализиране на учебните програми по отделните дисциплини.

4. Научноизследователска дейност на катедра „Аграрна икономика”

Преподавателите от катедра „Аграрна икономика” активно участват в научноизследователската дейност на Академията. Тази дейност се конкретизира както в публикуваните монографии, студии и статии, така и в издадените учебници и учебни помагала. Значително е участието на преподавателите от катедрата с доклади в организирани научни конференции, обсъждания на актуални проблеми и др. Ориентацията на преподавателите към научнопрактически проблеми създава предпоставки за насичане на учебно-преподавателската дейност с достатъчно примери и казуси по проблемите на практиката, решими на базата на придобитите фундаментални и специални познания. Така се създават условия за подготовката на студентите с цел успешното им реализиране в реалната икономическа среда.

Значителна част от изследванията на преподавателите са публикувани в авторитетни издания на СА „Д. А. Ценов” и в централно издавани списания с икономическа тематика.

Научните изяви на катедрата се проявяват и в организирани научнопрактически форуми. През последните години най-значими от тях са:

□ Научнопрактическа конференция с международно участие на тема: „Предизвикателствата пред аграрния сектор при присъединяването към ЕС” – посветена на 20-годишния юбилей на катедра „Аграрна икономика”, 2004 г.;

□ Научнопрактическа конференция с международно участие на тема: „Трансформиране и реструктуриране на отраслите при присъединяване към ЕС” – посветена на 15-годишния юбилей на факултет „ПТБ”, 2006 г.;

□ Аграрният сектор в условия на финансова криза – посветена на 25-годишния юбилей на катедра „Аграрна икономика”, 2009 г.;

□ Националният аграрен сектор – елемент на Европейските земеделски региони в Стратегията „Европа 2020” – посветена на 30-годишния юбилей на катедра „Аграрна икономика”, 2014 г.

Чрез организирани научни форуми преподавателите от катедрата стабилизират и разширяват контактите си както със специалисти от практиката, така и с колеги от сродни катедри в УНСС – София, Икономическия университет – Варна, Тракийския университет в Стара Загора, Аграрния университет – Пловдив и други висши учебни заведения.

След 2000 г. преподавателите от катедрата насочиха своето внимание към участие при разработване на научноизследователски проекти към ИНИ на СА „Д. А. Ценов” и в проекти, финансирани от национални и европейски структури:

□ През учебната 2008/2009 г. преподавателите от катедрата участват в изпълнението на 2 проекта към ИНИ на СА „Д. А. Ценов”, от които два са с ръководители от други катедри:

1. Практически и икономически проблеми при реализацията на агроекологичните дейности в растениевъдството, с ръководител доц. д-р Георги Герганов;

2. Проучване върху бариерите за развитие на селския туризъм в България, с ръководител доц. д-р Марина Николова.

□ През учебната 2009/2010 г. преподаватели от катедра „Аграрна икономика” са участвали в изпълнението на 5

проекта към ИНИ на СА „Д. А. Ценов”:

1. Биогоривата в България – съвременни тенденции и предизвикателства, с ръководител доц. д-р Петя Емилова.

2. Изследване на екологичното равновесие в планинските райони (по примера на община Самоков), с ръководител доц. д-р Георги Сирашки.

3. Проблеми на качеството в агробизнеса, с ръководител доц. д-р Теодора Георгиева.

4. Възможности за формиране на агротуристически продукт в България, с ръководител доц. д-р Марина Николова.

5. Влияние на енергийния комплекс „Марица-Изток” върху производството на екологична земеделска продукция, с ръководител доц. д-р Марина Николова.

□ През учебната 2010/2011 г. преподаватели от катедра „Аграрна икономика” са участвали в изпълнението на 2 проекта към ИНИ на СА „Д. А. Ценов”:

1. Предизвикателства пред аграрния сектор на България през второто десетилетие на XXI век в контекста на Общата аграрна политика на Европейския съюз, с ръководител доц. д-р Георги Герганов.

2. Участие на жените предприемачи в селското стопанство, с ръководител доц. д-р Георги Герганов.

□ През учебната 2011/2012 г. преподаватели от катедра „Аграрна икономика” са участвали в изпълнението на 3 проекта към ИНИ на СА „Д. А. Ценов”:

1. Производство и пазари на генетично модифицирани организми, храни и селскостопанска продукция, с ръководител доц. д-р Виолета Блажева.

2. Повишаване качеството на чуждоезиковото обучение в специалностите, изучаващи туристически дисциплини, с ръководител доц. д-р Марина Николова.

3. Производство на електроенергия от растителна биомаса – оценка на потенциала и ефективността, с ръководител доц. д-р Стефан Симеонов.

□ През учебната 2012/2013 г. преподаватели от катедра „Аграрна икономика” са участвали в изпълнението на 2 проекта към ИНИ на СА „Д. А. Ценов”:

1. Симуляционни модели в аграрния сектор при обучението на студентите по икономика, с ръководител доц. д-р Виолета Блажева.

2. Концепцията за устойчиво природоползване на ЕС – проблеми и перспективи в устойчивото развитие на бизнес структурите в селските райони на Р България, с ръководител проект – доц. д-р Марина Николова.

□ През учебната 2013/2014 г. преподаватели от катедра „Аграрна икономика” участват в изпълнението на 2 проекта към ИНИ на СА „Д. А. Ценов”:

1. Националният аграрен сектор – елемент на Европейските земеделски региони в Стратегията „Европа 2020”, с ръководител доц. д-р Виолета Блажева.

2. Иновации в аграрния сектор в контекста на Стратегия „Европа 2020” за интелигентен, устойчив и приобщаващ растеж, с ръководител доц. д-р Виолета Блажева.

Стремежът на членовете на катедрата към научни изяви по актуални проблеми намира израз и в организираната в настоящия момент Юбилейна научнопрактическа конференция с международно участие на тема: „Националният аграрен сектор – елемент на Европейските земеделски региони в Стратегията „Европа 2020”.

Аграрният сектор, доказал се като стратегически за България, е предпоставка и за осъзнатото желание за обучение на студенти в специалност „Аграрна икономика” (изразила се и в по-големи прием). Това е специалност, която е била значима в миналото и ще се развива и в бъдещето.

Анализът на основните насоки за периода 1984–2014 г. дава основание да обобщим, че катедра „Аграрна икономика” изпълнява своята мисия като организационно-структурно звено на СА „Д. А. Ценов” чрез оптималната координация на своята дейност с Академичното ръководство и в резултат на творческата активност и личната отговорност на целия преподавателски състав и на обучаваните през 30-годишния период студенти.

Признателност към основателя

В началото на учебната 2014/2015 година се навършват 30 години от възобновяване на катедра „Аграрна икономика“. Създадена през далечната 1948 г. (Протокол №8/12.04.1948 г.)

от Академичния съвет на Висшето училище като катедра „Икономика на селското стопанство“, след 35-годишно прекъсване, тя отново е разкрита с Решение на ръководството на ВФСИ (Протокол №34/20.05.1983) с наименование „Икономика и управление на селското стопанство“. Първият прием за обучение на студентите в едноименната специалност е през месец септември 1984 г.

Тридесетгодишният юбилей е повод да използваме историческия подход и отдадем заслуженото на основателя на катедрата и специалността – доц. д-р Светлозар Калчев.

Светлозар Калчев е роден на 22 август 1934 г. в с. Хаджидимитрово, Великотърновска област. Учи в родното си село, а след това в гр. Свищов. През 1957 г. завършва ВФСИ. От 1957 г. до 1959 г. работи в свищовското ДЗС. През 1959 г. става асистент. Последователно е повишаван в ст. асистент – 1962 г. и ст. преподавател – 1965 г. През 1967 г. успешно защитава кандидатска дисертация на тема: „Икономическа ефективност от комплексната механизация в растениевъдството“ и ВАК му присъжда научната степен „кандидат на икономи-

ческите науки“. Избран е за доцент през 1969 г.

Доцент Калчев активно участва в управлението на Академията. Два мандата е зам.-ректор (1972–1979), а от 1979 г. до 1987 г. (също от Академичния съвет на Висшето училище като катедра „Икономика на селското стопанство“, след 35-годишно прекъсване, тя отново е разкрита с Решение на ръководството на ВФСИ (Протокол №34/20.05.1983) с наименование „Икономика и управление на селското стопанство“. Първият прием за обучение на студентите в едноименната специалност е през месец септември 1984 г.)

два мандата) е ректор. Успоредно с това от 1974 г. до 1984 г. е ръководител на катедра „Анализ и контрол на стопанската дейност“. Съосновател е на катедрата „Икономика и управление на селското стопанство“ (1984 г.), преименувана по-късно в „Аграрна икономика“, и е неин ръководител до учебната 1992–1993 година.

Като научен работник той насочва своето внимание към актуални икономически проблеми: ефективност от комплексната механизация на селското стопанство; икономически анализ на себестойността, на доходността и рентабилността; ефективността от интензификацията на селското стопанство и др. През 1981–2001 г. доц. Светлозар Калчев разширява кръга от проблеми, по които извършва проучвания, като изследва: качеството и ефективността на икономическите системи; организацията и управлението на селскостопанските предприятия; опазването на околната среда; разкриването на резервите за по-пълно използване на ресурсите в регионите и други.

Приносът на доцент Калчев за развитие на Академията като образователна институция намира обществено признание в присъж-

дане на званието „Заслужил деятел на образованието“ и ордени „Кирил и Методий“ I и II степен.

Като ректор доц. Калчев е инициатор за разширяване материалната база и за организиране на ефективен учебен процес. Успоредно с това пряко съдейства за разкриване на новата специалност „Икономика и управление на селското стопанство“. В качеството си на ръководител на едноименната катедра успява да защити в учебния план за специалността, икономическите дисциплини да имат значително по-голям относителен дял спрямо технологичните. Становището му е възприето при актуализиране на учебните планове за същата специалност и в другите икономически висши училища.

Доц. Калчев е и основател на магистърската програма „Агробизнес“, която се разкрива от учебната 1997/1998 г.

В академичните среди е високо ценена мисълта „Умните могат да решат всички проблеми, а мъдрите не допускат, те да се проявят“. Вероятно подобна сентенция е била водеща, когато доц. Калчев прави всичко възможно, специалност „Аграрна икономика“ да бъде създадена в СА „Д. А. Ценов“. Тридесетгодишният юбилей доказва правилността и актуалността на неговото решение.

Катедра „Аграрна икономика“ изразява своята признателност към доц. д-р Калчев за всичко, което той е направил за създаването на специалността, и за неговия принос в управлението на Академията.

Честит юбилей

Уважаеми гами и господа,

От името на Управителния съвет на Асоциацията на земеделските производители в България имам удоволствието да Ви поздравя по случай 30-годишния юбилей на катедра „Аграрна икономика“ и патронния празник на Висшето училище.

Пожелавам Ви много здраве, мъдрост, професионално вдъхновение и упоритост в реализиране на отговорната Ви мисия.

Желая Ви и занапред сила на духа и воля за утвърждаване на високите стандарти, наложени през годините като модел за изграждане на млади висококвалифицирани специалисти в аграрната област.

Благодаря за усърдието, вложената работа на високо професионално ниво и безценния Ви принос към българското земеделие!

Венцислав Върбанов
Председател на УС на АЗПБ

Обучението в специалност „Аграрна икономика“ при Стопанска академия „Димитър Апостолов Ценов“ допринесе за личностното ми развитие, придобих нови знания и умения, които, разбира се, ми дадоха успешен старт в кариерното развитие. След успешно завършване на бакалавърска степен продължавам образованието си в магистърска програма „Агробизнес“. Академията е мястото, където срещнах много приятели, чувствах загрижеността и всекидневните усилия на моите преподаватели. Разбрах, че това е моят път! На всички, които тепърва започват, пожелавам да вярват в себе си, да мечтаят и да са спокойни, защото са поели в правилна посока.

Честит юбилей!

Георги Димитров – координатор рента и земеделска земя, Фирма „Кемапул“ ЕООД

Най-добрата инвестиция, която човек може да направи, е в образованието си. Като избира Стопанската академия за място, където да получи необходимите знания и умения, той вече е направил първата крачка към успеха. Полученото образование в специалност „Аграрна икономика“ е неоспорим атестат и успешен старт в моята кариерна реализация! За мен е чест и отговорност да съм възпитаник на Стопанска академия „Димитър Апостолов Ценов“ – Свищов!

На всички, които усещат със сърцето и ума си тридесетгодишнината на катедрата,

Честит празник!

Катерина Павлова – младши експерт, Дирекция „Стратегии, анализи, планиране и пазари“, Министерство на земеделието и храните

Юбилейна конференция

Юбилейната научнопрактическа конференция с международно участие на тема: **„Националният аграрен сектор – елемент на Европейските земеделски региони в Стратегията „Европа 2020“** е посветена на 30-годишнината на катедра „Аграрна икономика“. Провеждана от 6–7.11.2014 г., тя е и част от официалните чествания на патронния празник на СА „Димитър А. Ценов“ – Свищов.

Темата на научната проява е насочена към наложилата се необходимост от приспособяване на българския аграрен сектор към заложените в Стратегия „Европа 2020“ цели в областта на заетостта, иновациите, образованието, социалното приобщаване и климата/енергията. От тази позиция конференцията поставя акценти в следните тематични направления, задаващи актуалните предизвикателства пред развитието на сектора в периода 2014–2020 г.:

Първо тематично направление: „Европейските аграрни региони – перспективи за българското земеделие“;

Второ – „Аграрната политика на Европейския съюз за устойчиво екологично земеделие“;

Трето – „Иновации, инвестиции, предприемачество в аграрния сектор на България“;

Четвърто – „Алтернативни източници на доход в селското стопанство“;

Пето – „Европейски и национални регулатори на селскостопанското производство“.

Заявените за участие доклади в конференцията са израз на отговорното отношение на академичния състав към стратегически значимия и жизненоважен национален аграрен сектор в контекста на европейските земеделски региони в стратегия „Европа 2020“.

Приносните моменти на конференцията се изразяват в:

Съсредоточаване на научния потенциал от учени от страната и чужбина в областта на аграрния сектор;

Обмяна на опит и идеи, пречупени през призмата на образователното пространство, при обучението на студентите в специалност „Аграрна икономика“;

Участието на специалисти от практиката, което допринася за преодоляване на барьерата наука–образование–бизнес.

Огромните предизвикателства пред аграрния сектор и търсенето на алтернативи за постигане на интелигентна, устойчива и приобщаваща икономика изискват съвместни и адекватни усилия на държава, бизнес и наука.

Гл. редактор: проф. д-р ик. н. Радко Радков;
отг. редактор: Анка Танева;
дизайнер: Милена Александрова
АИ „Ценов“